

військовослужбовця із бойових умов в умови мирного часу, цей період дає змогу «очистити» думки, адаптуватись до мирного сценарію життя. Подальшим напрямом дослідження ми вбачаємо розробку програми психологічної декомпресії військовослужбовців танкових підрозділів після виведення для відновлення боєздатності.

Список бібліографічних посилань

1. Бінов О. А. Методика прогнозування психогенних втрат : метод. посіб. Київ : ВГ НАОУ, 2003. 36 с.
2. Психолого-психіатрична реабілітація осіб рядового та начальницького складу органів та підрозділів внутрішніх справ, військовослужбовців з'єднань та частин Національної гвардії України, які приймали участь у бойових діях : метод. рек. / В. С. Гічун, Ю. П. Романенко, О. В. Кислова та ін. Київ : КОМПРИНТ, 2014. 34 с.
3. Слюсар І. М. Психологічна діагностика та корекція посттравматичного стресового розладу : навч.-метод. посіб. Київ : Друкарня ФПУ, 2005. 60 с.
4. Тимченко А. В. Психогени в екстремальних умовах. Боевая психическая травма и методы ее коррекции : метод. пособие. Харьков : Изд-во ун-та внутр. дел, 1995. 91 с.

Отримано 01.03.2019



УДК 159.9

Дмитро Русланович КРАВЦОВ,

аспірант Харківського національного університету внутрішніх справ

АНАЛІЗ ТЕОРЕТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ПОНЯТТЯ «СТРЕСОСТІЙКІСТЬ»

Здійснено теоретичний аналіз поняття «стресостійкість». Описані види ресурсів, які необхідні людині для подолання стресових ситуацій.

Діяльність працівників поліції пов'язана з екстремальними умовами та елементами ризику для життя. Стресостійкість в поліції має пряме відношення до виконання службових обов'язків. Діяльність працівників поліції постійно пов'язана із впливом стресових ситуацій на організм. Вони мають ситуативний та тривалий характер. Тому значною складовою особистості працівника поліції є стресостійкість.

Вивченню стресостійкості приділяли увагу М. Перре, Г. Сельє, В. Аббакова, Ю. Александровський, Б. Варданян, Л. Дика, П. Зільберман М. Корольчук, О. Конопкін, В. Лебедева, В. Марішук, А. Мартинов, В. Моросанова, Р. Сгієв, Ю. Щербатих, М. Фрідман, Р. Ройзенман та інші.

Стресостійкість особистості на соціально – психологічному рівні розглядається як здатність до соціальної адаптації, успішна самореалізація, збереження працездатності тощо.

Б Варданян розглядав стресостійкість як особливу взаємодію всіх компонентів психічної діяльності, у своїх роботах він зазначав, що стресостійкість визначається як властивість особистості, що забезпечує гармонійне відношення між компонентами психічної діяльності.

П. Зільберман вважав що психологічна стійкість у стресових ситуаціях характеризує відсутність її адекватного відображення, а це в свою чергу свідчить про недостатню гнучкість та пристосованість. Науковець запропонував визначення стресостійкості як інтегративну властивість особистості, що характеризується взаємодією емоційних, вольових, інтелектуальних та мотиваційних компонентів психічної діяльності особистості, яка забезпечує успішне досягнення виконання певних завдань.

Науковці визначають стресостійкість як самооцінку здібностей та можливість подолання екстремальної ситуації що пов'язана з ресурсом особистості, потенціалом різних структурно- функціональних характеристик, що забезпечують загальну життєдіяльність та специфічні форми поведінки.

Стресостійкість – це інтерактивна властивість особистості, передбачає взаємодію з усіма структурними характеристиками психіки, під час та після дій стресогенних факторів. Внутрішнім чинником формування та розвитку стресостійкості є Я-концепція особистості, когнітивний розвиток, розвиненість комунікативної сфери, структурні компоненти стресостійкості особистості. Високий рівень стресостійкості передбачає врівноваженість, упевненість в собі, низький рівень особистісної тривожності, вольовий самоконтроль; характеристики мотиваційної сфери (соціальна значимість праці, професійна майстерність та інші), високий рівень готовності до діяльності.

Е. Мілерян зі стресостійкістю ототожнює емоційну стійкість і здатність контролю емоцій; Н. Данилова розглядає стресостійкість як здатність переносити психологічні навантаження та успішно розв'язувати поставлені завдання в екстремальних умовах; В. Марішук вважає що це здатність долати стани емоційного збудження при виконанні складної діяльності; А. Ольшанікова наголошує що стресостійкість –це стійке переважання позитивних емоцій.

Збереження та підвищення стресостійкості особистості пов'язано з пошуком ресурсів, які допомагають певній особистості в подоланні негативних наслідків стресової ситуації. Під ресурсами розуміють внутрішні та зовнішні зміни, що сприяють психологічній стійкості в стресових ситуаціях. Одним з важливих ресурсів збереження психологічної стійкості людини є соціальна підтримка, це можуть бути сім'я, друзі, колеги.

Визначимо наступні ресурси:

- ресурсом стресостійкості особистості є психологічна компетентність, рівень її психологічної освіченості та культури
- до особистісних ресурсів також належать активна мотивація подолання стресів, активна життєва установка, позитивність мислення, емоційно – вольові якості, фізичні ресурси
- до інформаційних ресурсів належить здатність контролювати ситуацію. Використання методів або способів досягнення бажаних цілей, здатність до адаптації
- до матеріальних ресурсів відносять високий рівень матеріального доходу, безпека життя, стабільність оплати праці, «гігієнічні» чинники праці та життєдіяльності.

Праця в екстремальних умовах, емоційне навантаження, нервові напруження, ненормований робочий час, необхідність спілкування зі складним контингентом все це негативно впливає на психоемоційний стан працівників поліції. Тому стресостійкість працівників поліції є однією з основних особистісно – професійних якостей особистості, яка необхідна для успішного виконання поставлених завдань.


Отримано 01.03.2019



УДК 159.942.5:351.743

Кіра Валеріївна КУДАР,

*психолог Центру психіатричної допомоги та професійного
психофізіологічного відбору Державної установи
«Територіальне медичне об'єднання Міністерства внутрішніх
справ України по Харківській області»;*

 <https://orcid.org/0000-0002-1925-6431>

ПСИХОДІАГНОСТИЧНЕ ОБСТЕЖЕННЯ ПРАВООХОРОНЦІВ МВС УКРАЇНИ ПІСЛЯ НЕСЕННЯ СЛУЖБОВИХ ОБОВ'ЯЗКІВ У НЕТИПОВИХ УМОВАХ

Останні 5 років співробітники МВС виконували службові обов'язки в нетипових умовах, наприклад, несли службу на блокпостах другої лінії, в польових умовах, займалися охороною особливо важливих об'єктів в умовах особливого періоду; та посиленою охороною державного кордону; виконували завдання з охорони публічного порядку в населених пунктах, що знаходяться в зоні АТО (ООС) та ін. Безсумнівно, такі умови мали свій вплив на психологічне здоров'я правоохоронців. Однак на даний момент не існує стандартизованого психодіагностичного комплексу для обстеження психологічного здоров'я даної категорії співробітників, що робить психологічне обстеження дещо розрізним.